

Veel intensiever heeft Charles Baudelaire zich met de vraagstukken die de beeldende kunst betreffen, bezig gehouden; hartstochtelijker en met meer neiging om zich rekenschap te geven. De titels zelf van sommige hoofdstukken in zijn *Curiosités esthétiques* wijzen er al op: „A quoi bon la critique?” — „Qu'est ce que le romantisme?” — „De la Couleur”. — „Pourquoi la sculpture est ennuyeuse.” „Des écoles et des ouvriers.” „Du chic et du poncif.” „De l'idée moderne du progrès appliqué aux beaux-arts.”

In het eerstgenoemde hoofdstuk, dat over de critiek dus, zegt hij (en naar mijn idee zeer terecht): „Wat de middelen en de procédés betreft die uit het werk zelf op te maken zijn, hebben het publiek en de kunstenaar hier (d.w.z. van mij. B.) niets te leeren. Die dingen leert men op het atelier en het publiek bekommert zich slechts om het resultaat.” In een noot voegt hij er bij: „Ik weet wel dat de tegenwoordige critiek andere pretenties heeft, zoodat zij altijd aan de coloristen zal aanraden te teekenen en aan de teekenaars zich op de kleur toe te leggen.” Men ziet dat ook Baudelaire grappen maakt, maar hij blijft bij de zaak, en wijdt niet uit.

„Ik geloof oprecht dat de beste critiek die is, welke onderhoudend en dichtertlijk is; niet de koude en algebraïsche, die onder voorwendsel van alles uit te leggen, noch haat kent noch liefde”

Waar dan ook de liefde van Baudelaire overtuigend en meeslepend genoeg spreekt: in zijn beschouwingen over Delacroix, Decamps, Corot, zijn haat is niet minder welsprekend. En onmeedoogend. Hoort hem over Horace Vernet. „Ik haat dezen man omdat zijn schilderijen geen schilderkunst zijn, maar een handige en aanhoudende zelfbevelekking, een prikkeling van de Fransche epiderm” en de volgende alinea begint weer: ik haat hem omdat hij gecoeffeerd geboren is, omdat de kunst voor hem simpel en gemakkelijk is. . . .” Elders noemt hij hem „dien hatelijken ver-tegenwoordiger van de chic.” Over Ary Scheffer is hij niet veel vriendelijker: „Na Delacroix nagebootst te hebben, na de coloristen, de Fransche teekenaars en de neo-christelijke school van Overbeck nageëapt te hebben, heeft M. Ary Scheffer bemerkt — wel een beetje laat — dat hij geen geboren schilder was.” Wij weten uit enkele portretten — voortreffelijk geschilderd — dat dit niet geheel waar is, maar de toorn van Baudelaire gaat altijd uit naar het populaire en oppervlakkig romantische en naar de sentimentaliteit, naar alle opzettelijkheid van de goedkoope soort. „De poëzie moet den kunstenaar onbewust komen.”

Iets zachter is zijn oordeel over Ingres, dien hij natuurlijk niet zetten kon. „M. Ingres kan beschouwd worden als een man begaafd met kwaliteiten van hooge orde, een welsprekend minnaar van de schoonheid, maar verstoken van het energieke temperament dat het noodlot van het genie uitmaakt.” Een notitie over Meissonnier eindigt: „om te resumeeren, M.